

Olv.: Kiv 22,20-26 – 1Tessz 1,5c-10 – Mt 22,34-40

A főparancs

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL

Szentmise bevezetése

Isten hozta a Testvéreket!

Azt hiszem, hogy ezzel a gondolattal és szívvel jöttök ma is ide, amit most énekeltünk: “Keressétek az Urat, az Ő arcát!” Szükségünk van erre, mert csak az Ő arcában ismerhetjük föl a saját arcunkat és egymás arcát.

Ezt a szentmisét új házasságokért ajánljuk föl azért, hogy ők egymásban is megismerjék az Istent, mert ez az egyetlen lehetősége, hogy jövője legyen az életüknek. Különben előbb-utóbb elfogy az érzelem, a vonzalom és kiüresedik az élet. Isten segítsen bennünket abban, hogy mindig gazdagok legyünk a szeretetben.

Szentbeszéd

Kedves testvérek!

Jézus sajátosan viselkedett, hiszen egy új életszemléletet igyekezett meghonosítani, megjeleníteni az Atya szeretetét, amely szeretet betölti az egész világot. Ez csak általunk emberek által lehetséges. Az istenszeretetről és emberszeretetről, - egy igazság két ágáról, - van szó. Egyik a másik nélkül nem létezhet. A szadduceusok meg a farizeusok Jézus magatartásából tévesen arra következtettek, hogy elhanyagolja a törvény fontosabbik részét, az Isten elsőbbségét és túlságosan hangsúlyozza az emberszeretetet, a törvény második részét. Úgy tűnt, hogy Jézus gyakorlatában, mindennapjaiban az emberszeretet került a középpontba. Ez az ószövetségi gondolkodásban valóban egy túlságosan erőteljes hangsúlyt jelenthet.

Jézus nem véletlenül válaszolt úgy, ahogy hallottuk. Az ószövetségi igazságot ismétli. Egész életvitelével, tanításával azt igazolja, hogy az Isten szeretete éltet bennünket embereket. Valójában isteni gondolatról van szó és nem hangsúlyeltolódásról, mert az Isten gondolataiban is az ember van a középpontban. Hiszen értünk és nekünk teremttette Isten a világot. A mi üdvösségünkért lett a Fiú Emberré. - Úgy szerette Isten a világot, hogy Egyszülött Fiát adta oda. A Fiú, aki egy az Atyával, nem tartotta ezt az egységet olyannak, amihez feltétlenül ragaszkodjon, hanem kiüresítette önmagát, hogy minket a szeretetével gazdagítson. -

Valóban elmondható, hogy ebben a világban sajátos hangsúlyt kap az emberszeretet. Hiszen Istent sohse látta senki. Az Istenbe vetett bizalmunk, az Isten iránti szeretetünk az emberi kapcsolatainkban reális. A szadduceusok meg a farizeusok valójában azt akarták bizonyítani, hogy Jézus emberközpontú. Más az, hogy központban van az emberszeretet, hiszen csak ez által jeleníthető meg az Isten szeretete ebben a világban. De Jézus ennek ellenére nem emberközpontú, mert mindent Isten miatt tesz. Jézusnak az a legfontosabb, hogy az Atya akarata teljesüljön ebben a világban. - Az Én eledelem az Atya akarata, annak teljesítése. -

Ha jó szándékkal kísérték volna Jézust ezek az emberek, az ő tanítását, az ő életútját, akkor világosan és egyértelműen eljuthattak volna erre az egyszerű következtetésre. Ők azonban nem tudtak mit kezdeni Jézussal, aki felülbírált az ő életvitelüket, az ő gondolkodásmódjukat, az ő szemléletüket. Az ő esetükben az istenszeretet hangoztatása mellett az emberszeretet háttérbe szorult. Nem tudtak mit kezdeni Jézussal, aki szombaton gyógyított. Nem értették Jézust, akinek a tanítványai nem bőjtöltek velük együtt. Nem értették Jézust, aki azokat a vallási gyakorlatokat, mint a kezek mosogatása, nem tartotta olyan fontosnak.

***Jézusnak egy volt a fontos, az Isten, az Istennel való kapcsolatot.
Istent akarta megjeleníteni ebben a világban.***

A szaduceusoknak meg a farizeusoknak *a saját életük volt fontos*, a saját elgondolásuk, saját tekintélyük és ezt mindenképpen igyekeztek őrizni. Közben az egyszerű népről úgy beszéltek, a föld népe.

Testvérek!

Hogy lehet ezt az igazságot a mi világunkban értékelni? Egyáltalán föltennék ma ezt a kérdést: Melyik a legfőbb parancs? Ugyan, kit érdekel. Érdekli akár még a templomos keresztényeket is, hogy mit jelent elnyerni az üdvösséget? Oly mértékben e világi módon gondolkodunk mi is, hogy csak kivételes helyzetekben, amikor egészen kiszolgáltatottá válunk, akkor jut valami az eszünkbe, hogy mégsem minden olyan magától értetődő és egyértelmű ebben a világban. Ma a kérdést sokkal inkább így tennék föl: Mit kell tennem, hogy sikerüljön az életem? Hogyan lehetek boldog? Nem ezeket a kérdéseket kárhoztatja az ember. Szó sincs róla. Csak ezek a kérdések egyértelműen kívül rekednek az Isten világán. Ezért fontos, hogy ma ezekről a kérdésekről a Biblia szemszögéből néhány gondolatot megfontoljunk.

Hogyan éljen ma egy keresztény ember? Erre keressük a választ. Ha a főparancsolatot nézem, egy törvénynek ezt a két ágát, akkor erre a válasz:

***Istennek legyen szerepe az életünkben!
Másodszor: Létrehozni egy jó emberi közösséget és abban élni.***

Az őskeresztények idején, az első évezred néhány századában még meghatározta az egész gondolkodásukat, sőt nemcsak a keresztények gondolkodását, hanem az akkori világ gondolkodását ez a rövidke mondat:

“Ora et lab ora! Imádkozzál és dolgozzál!”

Az emberek e szerint éltek. Egész Európa keresztény lett. Ez a szellemiség motiválta őket.

“Ora: imádkozzál.” Azt jelenti, hogy az emberek életéhez hozzátartozott *az Isten dicsőítése*.

“Lab ora: dolgozzál.” Annyit jelentett, hogy a közösség hasznos tagja légy. Ne élősködő, hanem tedd meg azt, ami a te feladatod. Ez a gondolkodásmód évszázadokon keresztül olyan harmóniát teremtett az egyesek életében és a nemzetek életében is, oly mértékben megjelenítette a krisztusi gondolatot, hogy egy kiegyensúlyozott világban éltek az emberek. Később a középkorban, amikor az emberi elem túl erőssé vált, az Isten dicsőítése korlátozódott szerzetesi közösségekre, kolostorokra, már kevésbé volt jelen az egész

társadalomban. Még akkor is ez egy más világot teremtett, mint az, amiben mi élünk.

A mi világunk válasza a parancsolat első felével kapcsolatban, - “Szeresd Uradat, Istenedet.” - hogy nincs szükségünk az Istenre. Egyszerűen egy olyan élet alakult ki, olyan életszemlélet határoz meg mindent, amelyben nincs helye az Istennek. Úgy gondoljuk, hogy egyébként is a világ dolgait nekünk kell elintézni. Mi köze ehhez az Istennek? Valószínű nagyon távol is van. Messziről néz bennünket, hogy mire jutunk. Egy Isten nélküli életszemlélet határoz meg mindent, még a levegővételünket is, a törekvéseinket, a célkitűzéseinket. Talán még az is mondható, hogy egy olyan világban élünk, amely szervezeten istentagadó, istenellenes. Mintha rivalizálni akarna az ember az Istennel. Mintha féltékeny lenne az ember az Istenre, akiről azt hallottuk itt, még az ószövetségi Szentírásban is, hogy Ő, aki irgalmas Szívű. Csak az emberi butaság juthat el oda, hogy ezzel az Istennel harcolni kezd és egyszerűen negligálja, már harcolni se akar vele.

A másik része a parancsolatnak **az emberszeretet**. Erre mindannyian vágyunk. A szívünk mélyén mindannyian arra vágyakozunk, hogy a másik ember őt szeresse. Nem tudunk e nélkül élni. Megbetegszünk, ha nem szeretnek bennünket. Elfogy körülöttünk a levegő. Nem látjuk az élet értelmét. Az egész felebaráti szeretettel kapcsolatban ez a probléma. Emberek a saját életük értelmét is megkérdőjelezzik. Az emberek önmagukkal nincsenek megbékélve, állandóan lázadoznak az adottságaik miatt, elégedetlenek. Irigykednek azokra, akiknek ő szerintük jobb adottságaik vannak. Alapvetően az ember önmagával is egy állandó harcban van. Ide vezetett bennünket az Isten nélküliség.

Egy ilyen világban nekünk keresztényeknek a hangsúly ott van, – a többiekéről nem is beszélhetek – hogy az Istennel való mélységes kapcsolatunkban rejtőzködik az egymással való kapcsolatunk. Nem egyszerű ezt az igényt, ezt a teljességet megvalósítani, mert minden ellene szól. Nagyon nehéz felebaráti szeretetről beszélni egy olyan világban, ahol baj van az otthonok légkörével, az iskolák légkörével és a társadalom légkörével.

A szülők meggyőződése, hogy az ő felelősségük a gyerekek felnevelése és minden gond és baj velük kapcsolatosan kihívás a számukra. A szülők helytelenül gondolkodnak, ha a gyermekeik nevelésében, a gyermekeikért való felelősségükben nem adnak helyet a Gondviselő Istennek. Minden ilyen szülő megtapasztalja felnövekvő gyermekeinél, hogy nem marad más lehetősége, - és ez ma kegyetlenül kemény helyzet a mindennapokban, - hogy csak tétlenül, távolról kísérik gyermekeik életét és még az Istenre se bízhatják őket. Föl se fogjuk, hogy ez mekkora lelki terhet jelent. Még a gyerekeknek is.

Az iskoláról nem is beszélve. Az az iskola, amely csak ismereteket közöl és nem nevel, az az iskola emberellenes. Jaj az okosok világának. Jaj a tanultak világának, ha nincs beleszólása Istennek az életükbe.

A társadalom, amelyben élünk, ahol állandóan csak az emberi jogokról hallunk, az emberi felelősségről alig. Arról alig, hogy az embernek milyen kötelezettségei vannak. Igen-igen széles a skála. Egészen onnan elindulva, hogy a másik ember éppen olyan ember, mint én vagyok. Egészen addig, hogy a megszerzett jövedelem után adót kell fizetni, mert közben a társadalom egyszerűen fölborul. Hatalmas jövedelmek keletkeznek minimálbérre bejelentett emberek világában. Teljes káosz. Ez az Isten nélküli világ konkrét megjelenése.

Testvérek!

Nem lehet felebaráti szeretetről beszélni, amikor a gyerekeket nem tanítják meg imádkozni. Amikor a gyerekek esetében arról nincs szó, hogy mekkora a felelősségük az életért. Mit jelent a tiszteletadás. Mit jelent a másik ember emberi méltóságának figyelembevétele. Mit jelent egyáltalán az, hogy köszönni, udvariasnak lenni. Ezek nélkül az alapigazságok, magatartásformák nélkül nem lehet együtt élni, még kevésbé felebaráti szeretetről beszélni. Ezek az Isten nélküli társadalom, az Isten nélküli világ emberénk napi problémái.

Ebben a világban jelenik meg egy fogalom, amit már a Szentírásból is hallottunk és ezt így fogalmazzuk meg: **idegen**. A régi világ sokkal kisebb volt. Leszűkült esetenként egy falura. Emberek egy falu közösségéből talán ki se tették a lábukat. Ott nem volt idegen. Ott mindenki mindenkit ismert, így az egymással való összetartozásuk természetes volt. Aztán nő a világ. Ma van televízió, telefon, rádió, internet, SMS. Közben mondják, hogy mindenki mindenkivel összetartozik. Mégis olyan távol vagyunk egymástól, miközben egy telefonnal összekapcsolhatjuk az életünket. Azt hisszük, mert ez lehetséges, már közel is vagyunk egymáshoz.

Egy ilyen világban ennek a fogalomnak is igen fontos üzenete van. Idegen az, *akihez nincs közöm*. Jézus amikor a felebaráti szeretetről beszél, akkor nem a család tagjairól, nem egy közösség tagjairól szól, mert azok összetartozása magától értetődő. Ez ma is igaz.

Ne emlegessünk felebaráti szeretetet a családtagokkal kapcsolatosan.

Ne emlegessünk felebaráti szeretetet a rokonokkal kapcsolatosan.

Ne emlegessünk felebaráti szeretetet a hívő közösséggel kapcsolatban.

Ez nem ez a kategória. A családtagok nem a felebaráti szeretet alapján tartoznak össze. A hívő közösség tagjai nem a felebaráti szeretet alapján tartoznak össze. Ez egy magától értetődő összetartozás.

A felebaráti szeretet azok felé irányul, akik kiesnek az életünkből.

Idegenek, nincs közünk hozzájuk.

Már az Ószövetségben figyelmeztet az Isten, - hallottuk az olvasmányban, - egykor idegenek voltatok Egyiptomban. Én fölkaroltalak titeket, mert nem vagytok nekem idegenek. Izrael földjén tovább viszi a gondolatot: *senki ne legyen számotokra idegen*. Ott is megjelent ez a fogalom.

Idegen az, aki kiszorul a társadalomból, akire nem figyel senki.

Ezért lesz Jézus a szegények és bűnösök barátja!

Ezért bírálja a farizeusok gondolkodását, egész szemléletét. Jézus ezt a gondolatot tovább viszi és kiterjeszti az egész kereszténységre, amikor a felebaráti szeretetről van szó. *Ne legyen senki idegen!* Ez nem a családtagjainkra és nem a hívő közösségünkre vonatkozik. A hívő közösségben ha fölmerül, hogy valaki idegen az itt levők közül, akinek a szívében ez fölmerül, az ide ne jöjjön be többet. Nincs helye a keresztény közösségben. Ne csapjuk be magunkat. Van akit könnyű szeretni, van akit nehéz szeretni. Néha elszenvető szeretettel szeretjük egymást. Akkor is összetartozunk. Nem szabad megengedni, hogy valaki is kiszoruljon a mi emberi szeretetünk világából. Ez ma különösképpen is hangsúlyos. Jézus által tanított felebaráti szeretet ez globalizált emberszeretet. Egyenlő szolidaritás. A

szolidaritás az a legkomolyabban megfogalmazott emberszeretet. Ez nem azt jelenti, hogy jótékonykodom.

***Ez azt jelenti, hogy senki nem idegen a számunkra.
A másik gondja az én gondom, a másik öröme az én örömöm.***

Szokták mondani, hogy egy hajóban utazunk. Igen, de vigyázat, ebben a hajóban mindenkinek legyen helye, ha már használunk ilyen szép fogalmat. A hajó a vízen lebeg, ahol iszonyú mélység van alattunk. Aki kihull a hajóból annak vége. Ha egy hajóban evezünk, akkor ezt azt jelenti, hogy mindenkinek helye legyen, megfelelő helye legyen. Ha csak néhányan kapaszkodnak föl erre a hajóra, akkor megbillen az egyensúlya, felborul és mindenki odatesz. Komolyan gondolkodjunk el ezen, hogy mindenki találja meg a helyét ebben a hajóban, minden ember. A globalizált felebaráti szeretet ezt jelenti. Nem valamifajta jótékonykodás, hanem az igazságosság, az egyenlőség kifejezése.

Testvérek!

Furcsa világban élünk és egyre inkább kihív bennünket keresztényeket is ez a világ. Ne engedjük magunkat becsapni. Ne engedjük magunkat félrevezetni. Helyes fogalmaink legyenek az Istenről és a felebaráti szeretet kapcsán egymásról. Azért időszerű ez a kérdés, mert miközben e világi világban élünk, Isten nélküli világban, egyeseknek nagy kísértése az Istenre hivatkozni. Ezek a politikusok. Vigyázat, a politikusok a maguk érvényesülése érdekében szívesen emlegetik egy istentelen világban az Istent. Istenre hivatkozva gyűlölködnek. Istenre hivatkozva vérengzenek. Istenre hivatkozva kiszorítanak embereket az életből. Ez is világunk egy fonákja. Nem egyszerű talpon állni egy ilyen világban. Nem egyszerű józannak maradni egy ilyen világban. Ne engedjük magunkat félrevezetni.

***Engedjük, hogy Jézus vezessen minket.
Senki ne legyen a számunkra idegen,
akkor megelégedettek leszünk még a magunk életével is,
amit Isten nekünk ajándékképpen adott.***

+ A M E N +